

W latach następnych PIP kontynuować będzie kontrole w kolejnych zakładach branży transportowej, wspierając je działaniami o charakterze edukacyjno-szkoleniowym.

D. Przestrzeganie przepisów o czasie pracy w bankach – rekontrole

W celu oceny skuteczności działań PIP podjętych w 2007 r., przeprowadzono w placówkach bankowych ponowne kontrole przestrzegania przepisów o czasie pracy. Objęto nimi 118 pracodawców zatrudniających łącznie 53,5 tys. pracowników, w tym 37,1 tys. kobiet.

Ustalenia inspektorów wskazują na **istotną poprawę w zakresie prowadzenia przez pracodawców ewidencji czasu pracy** pracowników. W roku 2007 nieprawidłowości takie stwierdzono u ponad połowy kontrolowanych pracodawców, natomiast w 2008 r. występowały one u co piątego z nich. Skala nieprawidłowości jest jednak nadal znacząca, a dotyczą one głównie niewykazywania pracy w godzinach nadliczbowych oraz nieuwzględniania w ewidencji – danych dotyczących pracy w porze nocnej i czasu dyżurów pracowniczych.

Podczas wcześniejszych kontroli (tzn. w 2007 r.) inspektorzy bardzo często również stwierdzali naruszenia prawa polegające na niezapewnieniu pracownikom **dnia wolnego** w zamian za pracę w dniu wolnym z tytułu przeciętnie pięciodniowego tygodnia pracy oraz na zatrudnianiu pracowników powyżej przeciętnie pięciu dni w tygodniu w przyjętym okresie rozliczeniowym – 60% pracodawców kontrolowanych w 2007 r. Natomiast w roku sprawozdawczym uchybienie to wystąpiło tylko u 5% objętych rekontrolą pracodawców, co oznacza wysoki poziom skuteczności podjętych wcześniej przez inspekcję działań. Dodać należy, że nieudzielanie przewidzianych prawem dni wolnych wynikających z pięciodniowego tygodnia pracy powodowało, że pracownicy świadczyli pracę przez 6, a nawet 7 dni w tygodniu. Dochodziło tym samym do przekroczenia przeciętnej 40-godzinnej tygodniowej normy czasu pracy.

Poprawę odnotowano również w zakresie ustalania **w umowach o pracę osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy** – liczby godzin pracy ponad określony w umowie wymiar, za które pracownikom przysługuje dodatek do wynagrodzenia jak za pracę w godzinach nadliczbowych. Uchybienie to stwierdzono u 6% pracodawców, podczas gdy w 2007 r. – u ponad 40% pracodawców. Błędy polegały na nieokreśleniu ww. limitu bądź na określaniu go na poziomie powszechnie obowiązujących norm czasu pracy.

Na podobnym poziomie (tzn. ok. 6%) kształtował się odsetek pracodawców zatrudniających pracowników z naruszeniem przepisów o **nieprzerwanym 11-godzinym odpoczynku dobowym**. Tu również na-

stała poprawa w odniesieniu do roku poprzedniego, gdy wynosił on prawie 15%. Uchybienie to związane jest przede wszystkim z planowaniem zbyt długiego dnia pracy, polecaniem pełnienia zbyt długich dyżurów czy też pracy w godzinach nadliczbowych.

Jak ustalili inspektorzy, naruszenia przepisów o czasie pracy w kontrolowanych placówkach bankowych spowodowane były między innymi opracowaniem i stosowaniem **procedur wewnętrznych**, sprzecznych z obowiązującymi w omawianym obszarze przepisami. Pracodawcy zlecali rozliczanie czasu pracy komórkom niższego szczebla, które nie były odpowiednio merytorycznie do tego przygotowane. Znaczna liczba uchybień wynikała również z niezajomości przepisów, aczkolwiek inspektorzy pracy stwierdzali również przypadki celowego łamania prawa. Dotyczy to przede wszystkim nierzetelnego ewidencjonowania czasu pracy.

Rekontrole potwierdzają, że prowadzone przez inspektorów pracy działania znacząco przyczyniają się do poprawy przestrzegania przepisów o czasie pracy. W związku z powyższym kontynuowane będą nie tylko kontrole, ale również szkolenia i seminaria podnoszące poziom wiedzy na temat obowiązujących przepisów o czasie pracy.

3. Kontrole przestrzegania wymagań minimalnych w odniesieniu do maszyn i urządzeń technicznych w zakładach eksploatujących maszyny budowlane

W ramach II etapu kontroli długofalowych dokonano oceny przestrzegania postanowień *rozporządzenia Ministra Gospodarki z 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy* – w odniesieniu do maszyn i urządzeń budowlanych (w 2007 roku oceniano sprzęt do tymczasowej pracy na wysokości).

Skontrolowano 538 zakładów, zatrudniających prawie 20,5 tys. pracowników. Były wśród nich zakłady zajmujące się budową i remontami obiektów budowlanych, wykonawstwem robót inżyniersko-instalacyjnych, budownictwem drogowym oraz zakłady przemysłu budowlanego. Większość stanowiły małe i średnie zakłady pracy zatrudniające od 1 do 9 pracowników (42,5%) oraz od 10 do 49 pracowników (40,7%).

Spełnienie minimalnych wymagań sprawdzono w odniesieniu do 1743 maszyn i urządzeń, w tym: 769 maszyn przemysłu budowlanego oraz 974 maszyn użytkowanych w budownictwie. **Stwierdzono, że 723 maszyny nie spełniały minimalnych wymagań (41,5% ogółu objętych kontrolą).**